Muharrem Ayı
Gönderen Kadir Hatipoglu - Temmuz 19 2023 01:00:00

                                                                                                         Her dinin, milletin kutsal veya diğer zaman dilimlerinden farklı kabul ettiği, kendine özgü belirli gün ya da ayları vardır. Yüce dinimiz İslâm’da da bu tür gün, gece ve aylar vardır. Şüphesiz insan için en değerli mefhumlardan birisi de zamandır. Çünkü her şey zaman içinde var olmakta, gelişmekte ve yine zaman içinde yok olmaktadır. İnsan hayatında önemli bir yere sahip olan ilim, amel, servet ve diğer birçok değer, zaman içinde elde edilebilmektedir.   Rabbimiz Kur’an-ı Kerim’de:
وَلَيَالٍ
عَشْرٍ   Ve on geceye yemin olsun[1]. Diyerek on gecenin önemine binaen yemin etmiştir. On gece, on gün denilince Zilhicce'nin on günü, yani birinden bayram günü olan onuncu gününe kadar olan on gün, Ramazan'ın son on günü veya Muharrem'in Aşure (onuncu) gününe kadar olan on gün kastediliyor diyenler vardır.   Muhterem Mü’minler Muharrem ayına aynı zamanda aşure ayı denilmektedir Aşure de denilince akla gelen ilk hadise Hz. Nuh (as)dır. Kur’an-ı Kerimde: Hud Suresi   48.ayette Buyruluyor ki: قيلَ يَا
نُوحُ
اهْبِطْ
بِسَلَامٍ
مِنَّا
وَبَرَكَاتٍ
عَلَيْكَ
وَعَلى
اُمَمٍ
مِمَّنْ
مَعَكَ
وَاُمَمٌ
سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ
يَمَسُّهُمْ
مِنَّا
عَذَابٌ
اَليمٌ Ey Nûh! Bizim katımızdan selametle in. Sana ve seninle olanlara hayr ve bereketler olsun denildi. Ama birçok ümmetlerde var ki, onları geçindireceğiz. Sonra can yakıcı azaba sokacağız. Nuh Aleyhisselâm var gücü ile tevhid ve iman bayrağını dalgalandırıyordu. Ama hak yolu gören göz, gerçeği duyan kulak, Hakk'ı zikreden kalp, doğruyu savunan yürek azdı... Nihayet Hz. Nuh, Allah'a yalvarıp yakardı:
قَالَ رَبِّ
اِنَّ قَوْمى

كَذَّبُونِ   "Rabbim! Milletim beni yalanladı,
فَافْتَحْ
بَيْنى
وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا
وَنَجِّنى
وَمَنْ
مَعِىَ مِنَ
الْمُؤْمِنينَ benimle onların arasında Sen hüküm ver. Beni ve beraberim-deki insanları, inananları kurtar."[2] dedi. Yüce Allah, peygamberinin duasını kabul buyurdu ve ona evvela bir gemi yapmasını vahyetti. Böylece inananlar, Hz. Nuh'un denetiminde gemi yapımına başladılar. Gemi yapımı ilerledikçe sapık ve azgınlar Hz. Nuh ve ona bağlı mü'minlerle alay ediyorlardı... Hz. Nuh ise, bir gün alay etme sırasının kendilerine geleceğini, o zaman azgınların yok olacağını hatırlatıyordu... Fakat inkârcılarda hâlâ uyanış belirtisi yoktu. Onlar, "Haydi bakalım, çok konuşup durduğun azap gelsin de görelim."diye alay etmeye devam ediyorlardı. Cenab-ı Hakk'ın emri üzere her cinsten birer çift ile mü'minler, kendileri gibi inançlı aile fertleriyle gemiye bindiler. Adeta gök kapıları açıldı, sular boşalmaya başladı. Yeryüzünden de kaynaklar fışkırdı. Her iki su kaynağı karışıp birleşti. Hz. Nuh'un oğullarından biri de inanmayanlar arasındaydı. Babası onu son defa uyarmıştı... Fakat o böyle bir felaket gelse bile dağların tepelerine tırmanarak kurtulabileceğini sanıyor, bir türlü iman etmeye yanaşmıyordu. Mü'minler, geminin içinde emniyette iken; Hz. Nuh'un inanmayan oğlu da dahil olmak üzere sapıklar, münkirler, birer birer boğuldular; alay ettikleri azap, onları enselerinden tutup ölüm deryasına atıverdi. Hz. Nuh, gemi sakinlerinin bereketli, sakin bir yere indirilmesi için dua etmişti, duası kabul edildi. Zira o, duası kabul edilenlerdendi. Cenab-ı Hak emir verdi: وَقيلَ يَا
اَرْضُ
ابْلَعى
مَاءَكِ
وَيَا
سَمَاءُ
اَقْلِعى
وَغيضَ
الْمَاءُ
وَقُضِىَ
الْاَمْرُ
وَاسْتَوَتْ
عَلَى
الْجُودِىِّ
وَقيلَ
بُعْدًا
لِلْقَوْمِ
الظَّالِمينَ "Ey arz, suyunu yut! Ve ey gök, yağmuru tut!"[3] Bu emir üzerine

göğün gürlemesi, yerin fışkırması kesildi, gemi Cudi dağı üzerine oturdu. Rivayet olunduğuna göre Hz. Nuh Recep ayının onunda gemiye binmiş ve Muharrem ayının onunda inmiş, o gün şükür orucu tutmuş ve bu orucu tutmak sünnet olmuştur. Kıymetli kardeşlerim! Muharrem ayında, tarihte çok önemli hadiseler cereyan etmiştir. Biz bunlardan birini naklettik. Muharrem ayında cereyan ettiği rivayet edilen başka çok mühim hadiseler de vardır. Mesela: Hz.İbrahim'in atıldığı ateşten kurtulması, Hz. Eyyub'un yakalandığı ağır hastalıktan kurtulması, Hz. Musa'nın kavmiyle beraber Kızıl Deniz'i geçmesi bu ayda olmuştur. Bütün bu hadiseler yanında 10 Muharrem 61 (10 Ekim 680) yılında meydana gelmiş acıklı bir hadise vardır ki, inançılı gönülleri sızlatır, onlara gözyaşı döktürür. Bu tarihte Kerbela denilen yerde Sevgili Peygamberimiz'in gözbebeği sevgili torunu, Hz. Ali ve Hz. Fatıma'nın değerli evladı Hz. Hüseyin, Emevi yönetimi tarafından zalimce, hunharca vurulmuş, şehid edilmiştir. Müslümanlar bu ayda olduğu söylenen tarihi olayları tetkik ile iç yüzünü iyice öğrenmeli ve bunlardan gereken ders ve ibreti çıkarmaya çalışmalıdırlar. Kerbelâ olayının hatırasını yâd etme gerekçesi ile yas günü olarak algılanan 10 Muharremde sergilenen etkinliklerde, bazı Şii Müslümanlar, “kendi kendine işkence” denebilecek uygulamalar sergilemektedirler. Halbuki bu tür uygulamalar İslâm’a aykırıdır. Yas tutmanın da bir ölçüsü vardır ve bu ölçüyü Hz. Peygamber (s.a.s.) belirlemiştir. İslâm’dan önce Cahiliye Arapları, ölen kimse için aşırı derece yas tutar, ölünün yakınları avazı çıktığı kadar bağırır, eşi kendini eve hapseder, yıkanmazdı. Hatta profesyonel ağlayıcılar da tutarlardı. Rasûlullah bu geleneği, şu hadisi ile ortadan kaldırmıştır: “Yüzüne vurarak, yakasını yırtarak, cahiliyye âdetlerini sürdüren bizden değildir.”[4] Hicri takvime göre Muharrem ayı "Eşhürü'l-Hurum" dandır. Yani savaşılması yasaklanmış (haram aylardandır), hürmetli aylardandır. Eşhürü'l-Hurum'un diğer ayları Zilkade, Zilhicce ve Recep'tir. Cahiliye devri uygulamasına göre, hürmet edilmesi gereken, savaş yapılması ve kan dökülmesi yasak olan Kamerî aylar demektir. “Haram aylar” nitelemesinin, bu aylarda yapılacak ibadetlere daha çok sevap, günahlara ise daha çok ceza verilecek olmasına dayandığı da ifade edilmiştir.[5] Hz. Peygamber (s.a.s.) Veda Haccı sırasında, Mina’da irad ettiği hutbede şöyle buyurmuştur: “Muhakkak zaman Allah’ın yarattığı günkü şekliyle akıp gitmektedir. Sene on iki aydır. Onlardan dördü haram aylarıdır. Bunlardan üçü peş peşedir: Zilkade, Zilhicce, Muharrem, bir de Cemaziyel-Ahir ile Şaban ayları arasında olan ve Mudar Kabilesi’nin ayı Recep’tir.”[6] İslâm’ın gelmesi ile barış genel bir prensip, savaş ise saldırıya maruz kalma ve tebliğe engel olunması hâllerine has, zorunlu bir durum hâline geldiği için, “haram aylar” uygulaması da kalkmış oldu. Hicri yılbaşı: Muharrem ayı, 12 ay ve 355 gün olan kameri yılın ilk ayıdır. Adından da anlaşılacağı üzere, kameri yılda -güneşin değil- ayın hareketleri esas alınmaktadır. Hicrî tarih, Hz. Muhammed (s.a.s.)' in Mekke'den Medine'ye göç edişi ile başlar. Hicretin takvim başlangıcı olarak kabul edilmesi, Hz. Ömer devrinde olmuştur. Hicret de çok önemli bir hadisedir. Peygamberlerin ve inanmışların geleneğinin Peygamberimiz tarafından devamıdır. Büyük bir imtihandır. Samimiyetin sınandığı büyük bir olaydır. Muharrem aşure orucu: "Aşure günü" Muharrem ayının onuncu gününe denir. Kelime olarak anlamı da "Onuncu gün" demektir. Ayrıca; "Hak Teâlâ o gün on peygamberine on ihsanda bulunmuştur. Veya Ümmet-i Muhammed'e ihsanda bulunduğu

için bu güne aşure günü denilmiştir" tarzında görüşlere de rastlanır. Bu günün devamına da halk arasında "Aşure ayı"denilmiştir. Aşure günü hakkında çok çeşitli rivayetler vardır. Terim olarak aşure günü, hangi anlama gelirse gelsin kesin olan bir şey varsa, bu ayın ve özellikle Muharrem'in dokuz, on ve onbirinci günlerinin faziletli, mübarek günler olduğunun bilinmesidir. Yukarıdaki hadisi şeriflerden anlaşıldığına göre Peygamber Efendimiz (sas) o günlerde oruç tutmalarını Ashabı Kiram'a tavsiye etmişlerdir.
قَدِمَ
رَسُولُ
اللّهِ
صَلَّي
اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
الْمَدِينَة
فَرَأى
الْيَهُودَ
تَصُومُ
يَوْمَ
عَاشُورَاءَ
فَقَالَ: مَا
هَذَا؟
قَالُوا
يَوْمٌ
صَالِحٌ
نَجَّى
اللّهُ
تَعَالَى
فِيهِ بَنِى
إِسْرَائِيل&#16
14; مِنْ
عَدُوِّهِمْ
فَصَامَهُ
مُوسَى.
فَقَالَ
صَلَّي
اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ:
أَنَا
أَحَقُّ
بِمُوسَى
مِنْكُمْ
فَصَامَهُ
وَأمَرِ
بِصِيَامِهِ[.
أخرجه
الشيخان وأبو

داود . İbnu Abbâs (radıyallahu anhümâ) anlatıyor: "Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) Medine'ye gelince, Yahudileri Aşure günü oruç tutar gördü. Onlara: "Bu da ne, (niçin oruç tutuyorsunuz)?" diye sordu. "Bu, sâlih (hayırlı) bir gündür. Allah, o günde Benî İsrâil'i düşmanlarından kurtardı. (Şükür olarak) Hz. Musa o gün oruç tuttu" dediler. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "Ben Musa'ya sizden daha layığım" buyurup o gün oruç tuttu ve Müslümanlara da tutmalarını emretti." [7] Hz. Peygamber (s.a.s.) Muharrem ayının 9, 10 ve 11. günlerinde oruç tutmayı ashabına tavsiye etmiştir. Bir rivayete göre: Rasûlullah (s.a.s.) Aşûre günü oruç tutunca kendisine: “Ey Allah’ın Rasûlü, bu gün, Yahudilerin ve Hıristiyanların hürmet gösterdikleri bir gündür.” dediler. Bunun üzerine Rasûlullah: “Gelecek yıl inşallah Muharremin dokuzuncu gününde de oruç tutacağız” dedi. Ertesi yıla ulaşamadan Rasûlullah vefat etti.” [8]
عن عائشة
رَضِىَ
اللّهُ
عَنْها قالت:
]كَانَ
عَاشُورَاءُ
يُصَامُ
قَبْلَ
رَمَضَانَ.
فَلَمَّا
نَزَلَ
رَمَضَانُ
كَانَ مَنْ
شَاءَ صَامَ
وَمَنْ شَاءَ
أفْطَرَ[.
أخرجه الستة إ
النسائى . Hz. Aişe (radıyallahu anhâ) anlatıyor: "Ramazan (farz olmazdan) önce Aşûra orucu tutuluyordu. Ramazanın farziyeti indikten sonra onu dileyen tuttu, dileyen de tutmadı." [9] Aynı konuda yine Hz. Aişe’den gelen diğer rivayet de şöyledir: “Ramazan orucu farz kılınmadan önce Kureyşliler, Aşûre günü oruç tutarlardı. Aşûre günü, Kâbe’nin örtüsünün değiştirildiği gündü. Allah Teâlâ Ramazan orucunu farz kılınca Rasûlullah (s.a.s.), ‘Dileyen Aşûre günü oruç tutsun, tutmak istemeyen de tutmasın’ dedi.” [10] Aşure Orucunun Fazileti: Ebu Hüreyre radıyallahu anh anlatıyor: عن أبى
هريرة رَضِيَ
اللّهُ عَنْه
قال:]قَالَ
رَسُولُ
اللّهِ:
أفْضَلُ

الصِّيَامِ
بَعْدَ
رَمَضَانَ
شَهْرُ
اللّهِ
الْمُحَرَّم&#16
15;، وَأفْضَلُ
الصََّةِ
بَعْدَ
الْمُكْتُوب&#16
14;ةِ صََةُ
اللَّيْلِ "Resûlullah aleyhissalâtu vesselâm buyurdular ki: "Ramazan ayından sonra en faziletli oruç (ayı) şehrullah olan Muharrem ayıdır. Farz namazdan sonra en efdal namaz da gece namazıdır."[11] Sevgili Peygamberimiz bir başka hadisinde
أنّ النّبىَّ
صَلَّي
اللّهُ
عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ
قَالَ:
صِيَامُ
عَاشُورَاءَ
إِنِّى
أَحْتَسِبُ
عَلَى اللّهِ
أَنْ
يَكَفِّرَ
السَّنَةَ
الَّتِى
قَبْلَهُ "Aşure günü tutulan oruç, geçmiş senenin günahlarına kefaret olur." buyurmuşlardır.[12]
وعن علي
رَضِيَ
اللّهُ
عَنْه،
وَسَألَهُ
رَجُلٌ
أىُّ شَهْرٍ
تَأمُرُنِى
أنْ أصُومَ
بَعْدَ
رَمضَانَ.
فقَالَ: إنْ
كُنْتَ
صَائِماً
بَعْدَ
رَمضَانَ

فَصُمِ
الْمُحَرَّم&#16
14; فإنَّهُ
شَهْرُ
اللّهِ، فيهِ
يَوْمٌ تَابَ
اللّهُ فيهِ
عَلى قَوْمٍ،
وَيَتُوبُ
اللّهُ فيهِ
عَلى قَوْمٍ
آخَرِينَ Hz. Ali radıyallahu anh'ın anlattığına göre bir adam ona sorar: "Ramazandan sonra hangi ayda oruç tutmamı tavsiye edersiniz. Şu cevabı lutfettiler: "Ramazan dışında da oruç tutmak istersen Muharrem ayında tut. Çünkü o Şehrullah (Allah'ın ayı)dır. O ayda bir gün vardır ki, Allah onda bir kavmin günahlarını affetti, bir başka kavmin günahını da affedecek." BİLAL GÜNDÜZ VAİZ

  [1]   Fecr / 2. [2] (Şuarâ, 26/117-118) [3] (Hûd, 11/44) [4] (Buhârî, Cenaiz, □□36; II, 82) [5] (Cassâs, Ebû Bekir □□Ahmed b. Ali er-Râzî, Ahkâmu'l-Kur'ân, II, 110-111, Thk. Muhammed es-Sâdık □□el-Kamhâvî, ikinci baskı, Dâru’l-Mushaf, Kâhire, baskı tarihi yok) [6] (Buhârî, Tefsîru □□Sûre 9, 8; V, 204; Müslim, Kasâme, 29; II, 1305) [7] (uhârî, Savm, 69; □□II, 251; Müslim, Savm, 127; I, 795) [8] (Müslim, Sıyâm, □□133; I, 797-798) [9] (Buhârî, Savm, 69; □□II, 250) [10] (Ahmed, VI, 244) [11] (Müslim, Siyam, □□202) [12] (Riyazüs sâlihin □□n, 509(Tirmizî, Savm, 48; III, 126))

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler